

EKOLOGIJA OBNOVLJEN SUSTAV INE NA URINJU ZA PRAĆENJE MOGUĆEG ZAGAĐENJA

Zrak oko Rafinerije prate četiri postaje

Postaje Kostrena – Urinj, Paveki, Vrh Martinšćice i Krasica uz ranije parametre mjere i razinu amonijaka, merkaptana te lebdećih čestica

RIJEKA Nakon završenog remonta u rad je puštena imisijska mjerna stanica Kostrena – Urinj, objavljeno je iz Ine, čime je završena obnova mjernog sustava za kontrolu kakvoće zraka na području Rafinerije nafte Rijeka.

Preostale tri stanice, Paveki, Vrh Martinšćice i Krasica puštene su u rad potkraj siječnja, nakon što je u njima ugrađena nova mjerna oprema, a za vrijeme njihova remonta kakvoća zraka nadzirala se samo na jednom punktu, u netom dovršenoj stanici Kostrena – Urinj. Takva organizacija remonta izazvala je još i prije početka rekonstrukcije mjernih stanica niz osuda građanskih udruga koje su od županije tražile angažiranje pokretnih mjernih stanica, smatrajući da je nedopustivo da područje oko rafinerije mjesecima bude bez adekvatnog nadzora mogućeg zagađenja. Takvi zahtjevi pokazali su se opravdanima sredinom siječnja, kada je na jedinoj stanici koja je tada radila, onoj u Urinju, zabilježeno prekoračenje kritičnih vrijednosti SO₂, zbog čega je načelnik Općine Kostrena Miroslav Uljan bio proglasio posebne mjere zaštite zdravlja ljudi i okoliša.

Bolja kontrola

Jesu li granične vrijednosti tada prekoračene i na drugim područjima oko rafinerije, ostalo je nepoznato, no bakarski gradonačelnik Tomislav Klarić tada je izjavio da bi proglašenja posebnih mjera zaštite na području Bakra i Kostrene bila češća da su mjerne postaje dosad radile kako treba. Često se, naime, događalo da postaje budu u kvaru što bi, tvrde u Ini, ugradnjom nove mjerne opreme trebalo postati stvar prošlosti.

Obnova mjernih stanica, prema objašnjenju iz naftne kompanije, osigurat će bolje praćenje kvalitete zraka u okolici Rafinerije nafte Rijeka. – Nove postaje rade na istom principu analizatora kao i do sada, s tim da se, uz već mjerene parametre, mjere i dodatni, poput razine amonijaka, merkaptana, lebdećih čestica i drugih, kako bi se javnosti pružila što kvalitetnija slika o kakvoći zraka – stoji u dopisu iz Ine.

U Gradu Bakru takve najave dočekane su suzdržano jer je, prema mišljenju gradonačelnika Klarića, prerano govoriti hoće li novi sustav biti bolji od starog.

– Iskreno se nadam da će praćenje kvalitete zraka biti bolje nego do sad, no to ćemo tek vidjeti. Pomno ćemo pratiti rad novih mjernih postaja, ali i način njihova održavanja i izvještavanja javnosti o izmjerenim rezultatima.

Otkloniti povod sumnjama

Vjerujem da su i u Ini shvatili da je to pitanje od izuzetne važnosti za nas u lokalnim zajednicama na ovom području te da nećemo olako prijeći preko bilo kakvih nepravilnosti. Stoga od njih očekujemo transparentnije izvještavanje javnosti, kako o izmjerenim vrijedno Županiji upravljanje za godinu dana

Primorsko-goranska županija, točnije njen Nastavni zavod za javno zdravstvo, upravljanje mjernim stanicama preuzet će najvjerojatnije tek krajem ove ili početkom iduće godine, pod uvjetom da se dogovor s Inom formalizira potpisivanjem ugovora. Razlog tome je, objašnjava ravnatelj NZJZ-a Vladimir Mićović, ugovor koji Ina ima s Ekonergom, tvrtkom koja je novu mjernu opremu ugradila i koja je, prema odredbama ugovora, zadužena za njeno održavanje u prvih godinu dana.

– Još smo u pregovorima s Inom, razmatra se mogućnost prenošenja tog ugovora na Nastavni zavod i prije isteka roka od godinu dana. Cilj je da Nastavni zavod preuzme kontrolu nad održavanjem kako bi pravovremeno mogli reagirati u slučaju kvara i pozvati servisere, a ujedno bi se otklonile i sumnje u mogući sukob interesa, koje su neminovne u slučaju kada zagađivač ujedno obavlja mjerenja zagađenja – kazao je Mićović.

stima, tako i o održavanju i radu mjernih stanica – kazao je Klarić.

Transparentnije praćenje mjerenih parametara i kvalitetnije održavanje osigurat će se jedino potpunim prepuštanjem mjernih postaja na upravljanje županiji, smatra načelnik Općine Kostrena Miroslav Uljan.

– Tražili smo novu mjernu opremu i vjerujemo da će mjerenje sada biti bolje. Očekujemo da se čim prije potpiše ugovor između Primorsko-goranske županije, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo i Ine, kojim će održavanje mjernih stanica preuzeti županija, dok će ga Ina samo financirati. Takav način upravljanja radom mjernih stanica sigurniji je za sve nas koji živimo u blizini rafinerije i smatram da bi ostavljao daleko manje prostora sumnjama u sukob interesa i neadekvatno praćenje kvalitete zraka – kazao je Uljan.

Nezavisan monitoring

– Od dva zla izabrali bismo manje, pa bi radije da brigu o održavanju mjernih stanica vodi županija nego sama Ina – stav je udruge Eko Kvarner što ga je po pitanju upravljanja mjernim stanicama izrekla predsjednica kostrenskog ogranka Gordana Vukoša.

– Županija bi to ipak bolje pratila, iako je po istupima nekih od čelnih ljudi vidljivo da i oni nastoje ublažiti problem zagađenja iz rafinerije. Što se novih postaja tiče, nemamo još dovoljno iskustava da bi dali ocjenu njihova rada. Ne znamo jesu li mjerenja točna. To će pokazati vrijeme iako se iz podataka dostupnih na stranicama Nastavnog zavoda za javno zdravstvo daju iščitati niže izmjerene vrijednosti štetnih tvari nego prije. Nisam sigurna da je Ina u tako kratkom roku uspjela toliko smanjiti emisije štetnih plinova. Jedini način da se javnosti osiguraju uistinu vjerodostojni podaci bilo bi uvođenje potpuno nezavisnog monitoringa jer u situaciji kada netko nadzire sam sebe, kao što je ovdje slučaj, teško je u potpunosti vjerovati prikazanim rezultatima – rekla je Vukoša.

Marinko GLAVAN